

Mecazi Anlamı İtibariyle Kalp Nedir? Açıklar mısınız?

Kalp, insanın manevi merkezini teşkil eden Rabbanî bir latifedir. Nurani bir cevher olan bu latifenin “ mazhar-ı hissiyatı (hissiyatının görüldüğü yer) vicdan, makes-i efkârı (fikirlerinin yansıdığı yer) dimağdır.

Kalbin kelime manası “değişme, çevrilme, inkılab etme” demektir. İnsan kalbine de bu ismin verilmesi çokça çevrilmesinden, etkilenmesinden dolayıdır. Duyduğumuz acı bir haber, gördüğümüz güzel bir manzara, hayal ettiğimiz tatlı şeyler kalbimizin fikir ve his alemini dalgalandırdığı gibi, başka yerde bizimle ilgili meydana gelen üzücü bir durum o kalbde bir kabz (daralma, sıkıntı) meydana getirebilir, sevindirici bir durum o kalbde bir bast'a (genişlik, ferahlığa) sebebiyet verir. Keza, Rahmani bir ilham esintisi veya şeytani bir vesvese kasırgası o kalbi birden kaplayabilir.

Kalpte binlerle hissiyat bulunur. İnsan, bu geliştirebileceği gibi söndürebilir ve öldürebilir de. Sakin bir hayat yaşayan insanda kin ve nefret duyguları pek gelişmezken, devamlı eza ve cefaya maruz kalan bir kişide, bu duygular fevkalade gelişim gösterir. Keza, gayba yönelik duygularını zikir fikir-riyazet gibi esaslarla geliştiren insanlar pek çok gaybi sırlara mazhar olabilirler. Böyle insanlar kalp ayağıyla seyr u süluk ederek kalp gözüyle çok şeyleri görebilirler.

Hissiyat güzel olursa, fikirler müstakim olur. Güzel hislerle beslenmeyen fikirler ise, isabetten uzaklaşır. Görme olayında gözün beyazlığı yeterli değildir, gözbebeğindeki siyahlığa ihtiyaç vardır. Onun gibi, parlak fikirler kalpten gelmezse etkili olamazlar. "Kalpten gelen söz kalbe tesir eder. Dilden gelen söz ise, sadece kulağa kadar gider" vecizesine bu cihetten bakabiliriz.

Kalp, ayine-i Samed'dir. Koca güneş, dağı aydınlatmakla beraber, dağ kesif olduğundan güneşin zatını gösteremez, sadece ondan istifade ederek aydınlanır. Küçük bir ayna ise, o güneşten gelen ışıklarla hem aydınlanır, hem de o güneşi kendinde gösterir. İşte kalp, o küçüklüğüyle beraber, Allah'a bir ayine olur. Bu kalbe "**Samed ayinesi**" denilmesi ise, şu cihettendir: Samed, "her şey O'na muhtaç, O ise hiçbir şeye muhtaç olmayan" demektir. İşte, ihtiyaçları sonsuza uzanan o kalbi tatmin edecek ancak Samed olan bir zat olabilir.

Kalb, binler âlemin manevi haritasıdır. O kalbde hem yaz olur, hem kış, Hem gece olur, hem gündüz. Yine o kalbde bazan fırtınalar eser, bazan meltem. Bazan sema gibi geniş olur, bazan kabir gibi darlaşır. Bazan yağmur yağar, bazan şimşekler çakar.

Öfke hâkim olduğunda o kalbde fırtınalar eser. Sakin iken ise, tatlı bir meltem hâkimdir.

Kalp, gayb âlemlerine ve ebedü'l-âbada açılan bir penceredir. O pencereden ruhaniler temaşa edilir, o pencereden ebed ülkesine bakılır.

Kalb, imanın mahallidir. İmandan mahrum kalpler, manen kördür. Güneşin önüne kara bulutlar geldiğinde, güneş görülmediği gibi, kalbin önüne gelen isyan, vesvese, şüphe bulutları, kalbin gerçekleri görmesine engel olur.

Gerçeklerin yansıdığı bir mahal olarak, kalbin bu gerçekleri alabilmesi "kalb-i selim" olmasına bağlıdır. Renk körleri renkleri göremediği, dili rahatsız olanların tat alamadıkları gibi, selim olmayan kalpler, gerçekleri göremez, iman ibadet gibi kutsî lezzetlerin tadını alamazlar.